

Деякі приклади диференційованого викладання в інклюзивних класах

Навчальне середовище	Зміст	Процес викладання	Продукт
<i>учні з порушеннями опорно-рухового апарату</i>			
<p>1. Клас забезпечено індивідуальними меблями та приладдям для учнів з порушеннями опорно-рухового апарату (парта, ортопедичні пристрої тощо), куточком відпочинку, який включає оснащення для проведення фізкультхвилинок.</p> <p>2. Такі діти мають «помічників» - однокласників (асистентів, батьків тощо), які допомагають їм пересуватися під час уроку та перерв.</p> <p>3. Учні використовують спеціальні адаптовані пристосування (такі, що допомагають утримати у руці ручку чи олівець, зошити, комп'ютер, планшет тощо).</p> <p>4. Учні використовують спеціальне програмне забезпечення на своєму</p>	<p>1. Інтернет-адреси, короткий текст (завдання, відповіді тощо) вчитель шифрує в QR-коди, які учні зчитують за допомогою мобільних пристроїв.</p> <p>2. Окрім текстової інформації, вчитель пропонує учневі перегляд відео та мультфільмів, власноруч створені презентації тощо.</p> <p>3. Учитель використовує карти знань та організаційні діаграми для пояснення окремих понять.</p> <p>4. Завдання на закріплення знань</p>	<p>1. Учитель враховує темп й спосіб засвоєння знань учня при проведенні й плануванні занять.</p> <p>2. Учитель включає інтегровані моменти в навчальну діяльність, а саме: музику і рухи, малювання, аплікації, ліплення, співи тощо.</p> <p>3. Учитель пропонує використовувати мобільні додатки для розвитку дрібної моторики.</p> <p>4. В процесі викладання вчитель проводить рухові розминки та спеціальні релаксаційні вправи.</p>	<p>1. Документ з наліпками-позначками певних об'єктів чи дій (замість тексту).</p> <p>2. Документ на планшеті з піктограмами, картинками (замість тексту).</p> <p>3. Аркуш з розв'язаною задачею або вправою великими літерами (замість маленьких).</p>

<p>смартфоні (планшеті), яке дозволяє повноцінно спілкуватися з іншими за допомогою піктограм.</p> <p>5. Учитель розташовує меблі таким чином, щоб діти могли працювати як індивідуально, так і в малих групах, а учні з порушеннями опорно-рухового апарату мали змогу переміщуватися по класу.</p> <p>6. Учитель (початкової школи) створює куточок для ігор, в якому є іграшки з великими держаками.</p> <p>7. За потреби учні для запису тексту використовують програми розпізнавання мови на своїх особистих планшетах чи смартфонах.</p> <p>8. При читанні учні використовують спеціальні закладки для книг з прорізами для фіксування слова, словосполучення чи речення.</p>	<p>учитель частково замінює на інтерактивні вправи на планшеті або комп'ютері.</p>		
<p><i>учні з порушеннями мовлення</i></p>			
<p>1. Учитель створює доброзичливу атмосферу, в умовах якої клас відчуває себе однією командою, в той же час кожен учень –</p>	<p>1. Учитель надає учневі менш складний текст для читання вголос.</p>	<p>1. У вчителя спостерігається інтонаційно виразне мовлення, аби він був</p>	<p>1. Стислі відповіді на підготовлені вчителем запитання (замість розлогої відповіді).</p>

індивідуальність.	2. Учитель готує корекційно-розвиткові завдання відповідно до навчальної програми для дітей із тяжкими порушеннями мовлення.	взірцем правильного мовлення. 2. Учитель пропонує учням виконання вправ на розвиток дрібної моторики. 2. В процесі викладання вчитель використовує групові форми роботи, роботу в парах, причому дитина з порушеннями мовлення включається в групу дітей без порушень.	2. Письмова відповідь замість усної (у випадку тяжких порушень мовлення).
<i>учні із затримкою психічного розвитку</i>			
1. Учитель садить дитину за першу парту, як можна ближче до вчителя, оскільки контакт очей підсилює увагу.	1. Учитель готує корекційно-розвиткові завдання відповідно до навчальної програми для дітей із затримкою психічного розвитку. 2. Учитель використовує наочність і докладне пояснення нових, навіть не досить складних алгоритмів, зважаючи на недостатнє	1. Учитель максимально стимулює активність такої дитини на уроках, підтримує навіть незначні успіхи і акцентує на цьому увагу інших школярів з метою створення навколо атмосфери позитивного і дружнього до неї ставлення й постійної підтримки.	1. Розв'язаний приклад за зразком (схемою, алгоритмом). 2. Сформульоване правило (означення, ознака тощо) близько до тексту. 3. Самостійно обрана альтернативна форма представлення матеріалу (із запропонованих

	<p>вміння засвоювати абстрактні знання.</p> <p>3. Учитель використовує поетапну інструкцію і поетапне узагальнення, поділяє завдання на складові.</p>	<p>2. Педагог застосовує епізодичне навчання в принагідних ситуаціях.</p> <p>3. Учитель дає можливість виконувати завдання у повільнішому темпі, зменшує їхню кількість, відповідає на додаткові запитання з метою глибшого розкриття змісту завдання, наводить вже відомі їм аналогії.</p> <p>4. Учитель подає зміст навчального матеріалу невеликими частинами, використовуючи мультисенсорний підхід (слуховий, візуальний, маніпуляційний).</p>	учителем).
<i>учні з порушенням розумового розвитку</i>			
<p>1. Учитель налагоджує між учнями дружні стосунки, щоб розумово відсталі діти відчули себе членами колективу.</p> <p>2. Учитель створює в класі</p>	<p>1. Учитель готує більшу кількість прикладів, за якими учні зможуть виконати завдання.</p> <p>2. Учитель застосовує</p>	<p>1. Учитель використовує більш повільний темп й спосіб засвоєння знань учня при проведенні уроку.</p>	<p>1. Виконана вправа за зразком, вказівками вчителя.</p> <p>2. Складений текст з використанням</p>

<p>демократичне середовище, налагоджує дружні стосунки, привчає здорових дітей допомагати (за потреби), опікуватися розумово відсталими однолітками.</p>	<p>зрозумілу яскраву наочність (предметні картинки, рахунковий матеріал, малюнок-схему до задачі тощо). При цьому використовуються малюнки з небагатьма об'єктами.</p> <p>3. Учитель надає індивідуальні картки із завданнями відповідної складності.</p> <p>4. Учитель поділяє складний матеріал на простіші частини.</p> <p>5. Учитель готує навчальний матеріал (текст) з підказками, маркуванням тощо.</p> <p>6. Учитель частково замінює текстову інформацією аудіо- або відеоматеріалами.</p>	<p>2. Учитель подає матеріал невеликими «дозами» і звертає увагу на багаторазове повторення вивченого матеріалу.</p> <p>3. Учитель використовує мобільні додатки для розвитку дрібної моторики.</p> <p>4. Учитель чергує види діяльності (більш складні завдання з легшими).</p> <p>5. Учитель постійно контролює виконання учнем завдання, оскільки такі діти не мають достатніх навичок самостійної роботи.</p> <p>6. Учитель надає таким учням мінімальну кількість нових термінів, понять на одному уроці.</p> <p>7. Учитель використовує додаткові запитання, які активізують розумову діяльність.</p>	<p>підказок (консультацій) інших учнів.</p> <p>3. Виконане більш просте завдання за алгоритмом з коментуванням.</p>
<p><i>учні з порушенням зору</i></p>			

<p>1. Діти знаходяться на мінімальній відстані від вчителя.</p> <p>2. Слабозорі учні сидять за першими партами (для сліпих це несуттєво).</p> <p>3. Учень використовує трафарет для написання тексту, якщо написання від руки є неможливим.</p> <p>4. Учитель дозволяє дитині підходити до об'єктів, які вона погано бачить.</p> <p>5. Учням з підвищеною чутливістю до світла учитель дозволяє носити щитки, що захищають від світла та відблисків, або кепку/шляпу; також вони мають сидіти подалі від вікон. На глянцеvih поверхнях парт вчитель використовує маленьку скатертину. Під час проведення уроків вчитель використовує звичайну темну шкільну дошку, а не глянцеvu білу для роботи з маркерами.</p> <p>6. Учитель (разом з іншими учнями, батьками) створює систему орієнтаційних знаків (кольорові позначки, нумерацію</p>	<p>1. Учитель готує навчальні матеріали для учнів зі збільшеним шрифтом (міжрядковим інтервалом) та підвищеною контрастністю, папір використовує не глянцеvий.</p> <p>2. Для учнів з короткозорістю на зображеннях контури об'єктів вчитель обводить чорним фломастером.</p> <p>3. Для учнів з астигматизмом вчитель готує рельєфну наочність.</p> <p>4. Для учнів зі сліпотою вчитель використовую навчальні матеріали зі шрифтом Брайля.</p> <p>5. Дитина з вадами зору не виконує вправи, пов'язані з нахилом</p>	<p>1. Учитель озвучує все, що пише на дошці.</p> <p>2. Усе, що написано на дошці, вчитель дублює в роздаткових матеріалах.</p> <p>3. Тривалість зорової роботи не перевищує 15 хвилин.</p> <p>4. В процесі навчання вчитель періодично проводить фізкультхвилинки – спеціальні вправи для очей.</p>	<p>1. Розв'язаний приклад записано шрифтом Брайля.</p> <p>2. Орієнтування в географічних об'єктах на рельєфній карті.</p> <p>3. Зображено малюнок з допомогою планшету для рельєфного малювання.</p> <p>4. Есе, написане з використанням зошиту для слабозрячих.</p>
---	--	---	--

<p>рядків) для орієнтування на робочому місці, а також виділяють контрастними кольорами наявні перешкоди (крайні сходинки, двері тощо).</p> <p>7. У разі переміщення об'єктів у класі, вчитель повідомляє про це учня й ознайомлює з новим розташуванням об'єктів.</p> <p>8. Учитель контролює рівень шуму, оскільки у таких дітей може бути загостреним інший вид сприйняття (слух).</p> <p>9. Вчитель використовує крейду того кольору, яку краще сприймає учень.</p>	<p>голови вниз і з різким рухом тіла.</p> <p>6. Під час створення спеціальних наочних матеріалів для дітей із вадами зору вчитель використовує сім типів зорових навантажень для дітей дошкільного віку (розроблених Л. Григорян).</p>		
<i>учні з порушенням слуху</i>			
<p>1. Учитель намагається усіма способами знизити рівень шуму в приміщенні, де перебуває учень з порушенням слуху.</p> <p>2. Учні використовують додаткові технічні пристрої та відповідне програмне забезпечення для підсилення звуку.</p> <p>3. До цих дітей вчитель завжди повертається обличчям під час</p>	<p>1. Діти отримують додаткові ілюстративні матеріали.</p> <p>2. Усі основні моменти уроку вчитель фіксує на дошці (фліп-чарті).</p> <p>3. Учитель готує додаткові роздаткові матеріали з важливою інформацією.</p>	<p>1. Учитель збільшує час на перегляд завдань та малюнків.</p> <p>2. Для запису тексту учні використовують програми розпізнавання мови на своїх особистих планшетах (смартфонах).</p>	<p>1. Пояснення поняття жестово або за допомогою дактилю.</p>

<p>пояснення.</p> <p>4. Під час роботи в групах діти сидять в колі.</p> <p>5. Такі учні можуть використовувати диктофони або спеціальні програми-підсилювачі звуків на своєму смартфоні.</p>			
<i>учні з аутизмом</i>			
<p>1. Учитель рідко змінює облаштування кабінету.</p> <p>2. Учні на своїх смартфонах (планшетах) використовують мобільні додатки для заспокоєння (наприклад, Miracle Modus).</p> <p>3. Учитель маркує робоче місце дитини-аутиста (написане її ім'я, фотографії або якісь певні малюнки (знаки)).</p> <p>4. Окрім навчальної та ігрової, вчитель передбачає зону живої природи (з квітами чи тваринами) та зону для релаксації, де учень може усамітнитись.</p>	<p>1. Учитель готує велику кількість візуальних матеріалів до уроку.</p> <p>2. Розклад уроків вчитель оформлює у вигляді картинок, піктограм, фото.</p> <p>3. Учитель розробляє графіки, схеми, алгоритми дій тощо для кращого засвоєння учнем матеріалу.</p>	<p>1. Учитель збільшує час на виконання завдань, змінює темп навчання.</p> <p>2. Завдання для учня вчитель оформлює у вигляді послідовності зображень (піктограм).</p> <p>3. Мова вчителя чітка й повільна.</p>	<p>1. Заповнений шаблон, створений вчителем (замість написаного тексту чи розв'язаного прикладу).</p> <p>2. Виконана інтерактивна вправа на комп'ютері або планшеті.</p>